

Сидорак Надія
аспірантка

Науковий керівник: Кондрюк Л. В., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИТРАТИ НА РЕМОНТ І ПОЛІПШЕННЯ В УПРАВЛІННІ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ефективне управління основними засобами передбачає підтримання у робочому стані таких активів, тому підприємства здійснюють їх ремонти та поліпшення. Формування необхідного обсягу обліково-аналітичної інформації про проведені роботи потребує відповідного відображення в системі бухгалтерського обліку підприємства.

При плануванні витрат на ремонт та поліпшення основних засобів та фактичному відображенні вартості понесених витрат в обліку, слід врахувати вплив зазначених заходів на збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта основних засобів.

При цьому, понесені витрати можуть відноситись до поточного ремонту або ж до капітальних поліпшень об'єкта що має істотний вплив на управління витратами на виробництво або ж капітальні інвестиції та залежить від обсягу понесених витрат.

У п. 14 Положенні (стандарті) основних засобів 7 «Основні засоби» передбачено що первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), та призводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта. Витрати, які здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані (проведення технічного огляду, нагляду, обслуговування ремонту тощо) та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, включаються до складу витрат [1].

У п. 29 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів передбачено рішення про характер і ознаки здійснюваних суб'єктом державного сектору робіт, тобто, чи спрямовані вони на підвищення техніко-економічних можливостей (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо) об'єкта, що приведе у майбутньому до збільшення економічних вигод, чи здійснюються вони для підтримання об'єкта в придатному для використання стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від його використання, приймається керівником суб'єкта державного сектору з урахуванням результатів аналізу існуючої ситуації та суттєвості таких витрат [2].

У нормативно-обліковому законодавстві України немає чіткого визначення поняття «ремонт», «технічне обслуговування», та «поліпшення основних засобів». Також у нормативно-правових актах, які ми розглянули є розбіжності й у переліку видів таких робіт, що ускладнює обліковий процес вартості поліпшених основних засобів.

У Податковому кодексі України дослідивши норм щодо трактування зазначених понять «ремонт», «технічне обслуговування», та «поліпшення основних засобів» не наведено.

У п. 138. 2 ПКУ зазначено, що на суму первісної вартості придбання або виготовлення окремого об'єкта витрат на їх ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення, у тому числі віднесених до витрат відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі продажу такого об'єкта не виробничих основних засобів або нематеріальних активів, але не більше суми доходу (виручки), отриманої від такого продажу" [3].

У п. 138.2 ПКУ йдеться тільки про **продаж** таких ОЗ. Свій вплив поліпшення не виробничих об'єктів ОЗ, що зумовлюють збільшення майбутніх економічних вигід від використання таких об'єктів, здійснять і на «амортизаційні» різниці. Причому саме **поліпшення**. Заходи з підтримки об'єкта ОЗ у робочому стані жодної ролі в «амортизаційних» різницях не відіграють. Річ у тому, що витрати, які капіталізуються, на поліпшення об'єктів ОЗ у бухгалтерському обліку збільшують первісну вартість поліпшуваного об'єкта (див. с. 68). Отже, після здійснених «поліпшувальних» заходів амортизацію нараховують уже виходячи з нової вартості об'єкта, що включає такі поліпшення [5].

Види поліпшення основних засобів які перелічені в податковому законодавстві, постає завдання у визначенні «поліпшення основних засобів». На нашу думку потрібно визначити які витрати відносять до витрат на поліпшення основних засобів, та визначити операції поліпшення з іншими операціями, передусім з технічного обслуговування та експлуатації.

Тому, ми вважаємо що перш ніж відобразити операції з ремонту або поліпшення основних засобів в бухгалтерському або податковому обліку, необхідно переконатись у тому, що це саме операція з поліпшення або ремонту основних засобів, а не витрати з експлуатації та утримання основних засобів.

В п. 12 МСБО 16 «Основні засоби», витрати на щоденне обслуговування об'єкта, як правило, - це витрати на заробітну плату та витратні матеріали, а також це можуть бути витрати на незначні деталі. Призначення цих видатків часто визначають як «ремонти та технічне обслуговування» об'єкта основних засобів. В п. 13 МСБО 16 «Основні засоби» суб'єкт господарювання визнає в балансовій вартості об'єкта основних засобів собівартість замінюваної частини такого об'єкта, коли витрати понесені, якщо задовольняються критерії визнання. Балансову вартість тих частин, що їх замінюють, припиняють визнавати відповідно до положень про припинення визнання МСБО 16 [4].

Ремон та поліпшень основних засобів, які регулюють порядок відображення у бухгалтерському (фінансовому) обліку норми П(С)БО 7 «Основні засоби», загалом не суперечать положенням МСБО 16 «Основні засоби». Однак, термін «поліпшення об'єкта» взагалі не згадується в МСБО 16 «Основні засоби» на відміну від П(С)БО 7 «Основні засоби» і, відповідно не підтверджує перелік заходів, які вважаються поліпшенням основних засобів.

Відповідно до додіючих нормативно-законодавчих документів, у таблиці 1 наведено перелік їх видів.

Таблиця 1

Види поліпшення основних засобів в нормативно-законодавчих документах

Нормативні акти	Види
П(С)БО 7 «Основні засоби»	– модернізація;
	– модифікація;
	– добудова;
	– дообладнання;
	– реконструкція;
	– інші види поліпшення.
Податковий кодекс України	– поточний ремонт;
	– капітальний ремонт;
	– модернізація;
	– реконструкція;
	– інші види поліпшення.
Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів	– модернізація;
	– модифікація;
	– добудова;
	– дообладнання;
	– реконструкція.

Для поліпшення основних засобів потрібно: покращити нормативно-правові акти в контексті тлумачення терміну «поліпшення основних засобів» та переліку видів витрат, що входять до їх складу.

Питання відображення в обліку витрат на ремонти та поліпшення основних засобів є достатньо складним і багатогранним, а тому потребує подальшого наукового дослідження. Адже ефективність управління основними засобами залежить від вартості об'єктів дослідження.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського 7 «Основні засоби». Наказ Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.2000р. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів. Наказ Міністерства фінансів України від 23 січня 2015 року № 11. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15>

3. Податковий кодекс України / Верховна Рада України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014

5. Ворная Наталія. Поліпшення і ремонт основних засобів / Журналу «Податки та бухгалтерський облік». 2017. № 94. URL : <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/november/issue-94/article-32190.html>

